

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ
ЦЕНТР РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ, ГЕМАТОЛОГІЇ ТА ОНКОЛОГІЇ»

НАКАЗ

«15» грудня 2024 р.

м. Київ

№ 184

Про затвердження Положення «Про виявлення та запобігання академічному плагіату в Державній установі «Національний науковий центр радіаційної медицини, гематології та онкології Національної академії медичних наук України»

Керуючись Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про авторське право і суміжні права», Листами МОН України від 23.10.2018 року № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» та від 15.08.2018 № 1/11-8681 «Стосовно Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)», «Етичним кодексом Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України», Статутом ННЦРМГО, з метою запобігання плагіату у наукових працях науковців та здобувачів наукового ступеня і вченого звання та на виконання рішення вченої ради ННЦРМГО від 18 грудня 2024 року (Протокол № 9)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення «Про виявлення та запобігання академічному плагіату в Державній установі «Національний науковий центр радіаційної медицини, гематології та онкології Національної академії медичних наук України» (додаток).
2. Завідувачу відділу координації, планування та аналізу наукових досліджень ННЦРМГО канд. мед. наук Л. А. Янович забезпечити оприлюднення цього наказу шляхом розміщення на офіційному веб-сайті ННЦРМГО.

Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Генеральний директор

Димитрій БАЗИКА

Додаток до Наказу
від 25.12 2024 року
№ 184

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ, ГЕМАТОЛОГІЇ ТА ОНКОЛОГІЇ»**

(ННЦРМГО)

УХВАЛЕНО
Вченою радою ННЦРМГО
Протокол № 9 від 18 грудня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
генеральний директор ННЦРМГО
Д.А.Базика
«25» 12 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про виявлення та запобігання академічному
плагіату у Державній установі «Національний
науковий центр радіаційної медицини,
гематології та онкології Національної академії
медичних наук України»**

1. Загальні положення

1.1. Положення «Про виявлення та запобігання академічному плагіату в Державній установі «Національний науковий центр радіаційної медицини, гематології та онкології Національної академії медичних наук України» (далі – Положення)» розроблено базуючись на Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про авторське право і суміжні права», Листах МОН України від 23.10.2018 року № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» та від 15.08.2018 № 1/11-8681 «Стосовно Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)», відповідно до «Етичного кодексу Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України», Статуту ННЦРМГО, Положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти доктора філософії у ННЦРМГО».

1.2. Метою Положення є:

- запобігання та виявлення плагіату у наукових (автореферати, дисертації, наукові доповіді, статті), навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, працівників наукових структурних підрозділів ННЦРМГО, здобувачів наукового ступеня доктора філософії/кандидата/доктора наук;
- розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування;
- дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;
- активізація самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу ННЦРМГО.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

2.1. У Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (Закон України «Про авторське право і суміжні права», стаття 50, пункт в).

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (Закон України «Про освіту», стаття 42, пункт 4).

Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень чи аналітичної (аналітико-синтетичної) обробки та систематизації відомих наукових фактів, тверджень та результатів, зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акту, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо (Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», стаття 1, пункт 22).

Автор – фізична особа, інтелектуальною працею якої створено твір. Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті університету (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації, дипломний проект (робота), тощо).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі

з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.2. Академічним плагіатом є:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;
- відтворення в науковій роботі без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів) без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;
- відтворення наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;
- відтворення в науковій роботі наведених в іншому джерелі експериментальних або інших наукових даних без вказування на те, ким саме були отримані ці дані;
- представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3. ОЗНАКИ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

Різновиди академічного плагіату, визначені у пункті 2.2 цього Положення, характеризуються:

3.1. Одночасною наявністю таких ознак:

- в іншому тексті наявне таке чи майже таке саме речення, як в оцінюваній науковій роботі (за винятком стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними);
- цей інший текст було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший текст автора оцінюваної наукової роботи, де наявне таке саме речення чи група речень);
- автор оцінюваної наукової роботи не посилається на цей інший текст, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині своєї роботи) так, що незрозуміло, якого саме речення оцінюваної наукової роботи стосується посилання;
- перенасиченість цитатами в науковому тексті без їх осмислення й інтерпретації, виведення на їхній основі нового знання.

3.2. Одночасною наявністю таких ознак:

- в оцінюваній науковій роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ обсягом до абзацу без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- в оцінюваній науковій роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) шляхом його перефразування чи довільний переказ обсягом більше абзацу без бібліографічного та/або текстуального посилання на автора (авторів) відтвореного тексту щонайменше один раз у кожному абзаці;
- відтворюваний текст було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший ідентичний за змістом текст автора оцінюваної наукової роботи), в т. ч. авторське дублювання власних наукових результатів (самоплагіат).

3.3 Одночасною наявністю таких ознак:

- в оцінюваній науковій роботі наведено п'ять або більше цитат з третіх джерел саме чи майже в такому вигляді (обсяг цитати, вступний текст до цитати), як вони наведені в іншому джерелі, без вказування на це інше джерело як джерело, з якого запозичені відповідні цитати;

– це джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота (або інший текст автора оцінюваної наукової роботи, де наведено такі самі цитати);

– автор не посилається на це джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме з цього джерела насправді взяті використані автором цитати з третіх джерел.

3.4 Одночасною наявністю таких ознак:

– в іншому джерелі оприлюднені однакові експериментальні, або інші наукові дані (крім загальновідомих) у вигляді тексту, таблиць, формул, рисунків чи графіків, які наведені в оцінюваній науковій роботі;

– це джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота (або інший текст автора роботи, де наявне таке саме речення чи група речень);

– автор не посилається на це джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме цьому джерелу атрибутовуються взяті з нього дані.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

4.1. У разі виявлення плагіату у наукових роботах працівників ННЦРМГО та здобувачів вищої освіти вони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства, аж до розгляду вченою радою ННЦРМГО питання щодо доцільності подальшого перебування даної особи у аспірантурі/ докторантурі.

4.2. Виявлення фактів академічного плагіату (компіляцій) у наукових/науково-педагогічних працівників може бути враховано при проведенні атестації, проходженні за конкурсом на іншу посаду.

4.3. Працівники, котрі публікують наукові та методичні праці, несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності; за порушення загальноприйнятих правил цитувань та посилань.

4.4. Науковий керівник аспіранта особисто контролює перевірку роботи дисертанта на плагіат у встановлені строки, приймає рішення щодо доопрацювання та повторної перевірки на плагіат, а також, про допуск роботи до попереднього захисту.

4.5. Автори дисертаційних та інших наукових робіт несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, передбачену законодавством України та цим Положенням.

5. АКАДЕМІЧНІ ТЕКСТИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ОBOB'ЯЗКОВІЙ ПЕРЕВІРЦІ НА ПЛАГІАТ

5.1. Перевірки на академічний плагіат підлягають:

5.1.1. Дисертаційні роботи на здобуття ступеня «доктор філософії» або «доктор наук» на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду.

5.1.2. Монографії та підручники, що рекомендуються до видання вченою радою ННЦРМГО, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду.

5.1.3. Навчальні посібники, які мають авторський текст та рекомендуються до видання, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду.

5.1.4. Рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів тощо, на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.

6. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

6.1. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноновживаними.

6.2. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю

складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

6.3. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за: »).

6.4. Будь-яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання у науковій роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції.

7. АПЕЛЯЦІЇ АВТОРІВ НАУКОВИХ РОБІТ

7.1. Якщо автор кваліфікаційної роботи, представленого наукового видання та/або наукового результату не згоден з рішенням, прийнятим на будь-якому з етапів перевірки роботи на плагіат, він має право протягом п'яти робочих днів подати заяву на ім'я генерального директора ННЦРМГО, в якій обґрунтувати причини своєї незгоди

7.2. Наказом генерального директора ННЦРМГО призначається разова апеляційна комісія для повторного розгляду роботи, дату, час та місце роботи якої повідомляють заявнику не пізніше ніж за п'ять робочих днів.

7.3. Якщо автор кваліфікаційної роботи, представленого наукового видання та/або наукового результату, з приводу якої відбувається засідання апеляційної комісії, не з'явився на нього без поважних причин, питання розглядається за його відсутності.

7.4. Після розгляду роботи, апеляційна комісія готує загальний висновок, який підписує голова комісії, її члени та заявник (за його присутності). Висновок передається на розгляд генеральному директору ННЦРМГО, який приймає остаточне рішення щодо наукової роботи заявника. Рішення генерального директора ННЦРМГО не підлягає оскарженню.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Дане Положення є чинним з моменту його затвердження генеральним директором ННЦРМГО.

8.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються на засіданні вченої ради ННЦРМГО та затверджуються генеральним директором ННЦРМГО.

8.3. Відповідальність та контроль за виконанням цього Положення несуть посадові особи ННЦРМГО відповідно до їхніх функціональних обов'язків.